

Opinia Komisji do spraw procesu habilitacyjnego

dr med. Moniki Bociąga-Jasik

Dr med. Monika Bociąga-Jasik, adiunkt Katedry Gastroenterologii, Hepatologii i Chorób Zakaźnych Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum, ukończyła Wydział Lekarski Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie w 1993 roku. W latach 1993—2005 pracowała w Klinice Chorób Zakaźnych UJ CM, a następnie po przekształceniu w 2005 roku, w Katedrze Gastroenterologii, Hepatologii i Chorób Zakaźnych, gdzie jest zatrudniona nadal.

Dr Monika Bociąga-Jasik jest klinicystą, specjalistą I stopnia chorób wewnętrznych od 1997 roku i specjalistą II stopnia chorób zakaźnych od 2000 roku. W 2003 roku otrzymała w UJ CM stopień doktora nauk medycznych za pracę pt.: *„Rola cytokin prozapalnych (TNF- α , IL-1 β , IL-8) w przebiegu bakteryjnego zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych”*.

Dorobek naukowy dr med. Moniki Bociąga-Jasik obejmuje 31 oryginalnych prac naukowych, 4 opisy przypadków, 8 prac poglądowych oraz 3 rozdziały w podręcznikach krajowych. Jest autorem 63 doniesień zjazdowych w kraju i za granicą. Łączny Impact Factor artykułów wynosi 19,528; łączna liczba punktów wg MNiSW wynosi 351; Indeks Copernicus 204,42. Według bazy Web of Science Core Collection liczba cytowań wynosi 37 a indeks Hirscha 3. Zainteresowania naukowe Kandydatki skoncentrowane są na problemach patogenezy i kliniki zakażenia HIV/AIDS.

Doktor med. Monika Bociąga-Jasik jest doświadczonym dydaktykiem. Prowadzi wykłady, seminaria i ćwiczenia z chorób zakaźnych i wewnętrznych na wielu latach studiów medycznych UJ CM (Wydziału Lekarskiego, Wydziału Stomatologii i Wydziału Ochrony Zdrowia), w języku polskim i angielskim. W latach 2010—2012 była opiekunem Studenckiego Koła Naukowego w macierzystej Katedrze. Kierowała specjalizacją czterech lekarzy w dziedzinie chorób zakaźnych. Wielokrotnie była nagradzana za działalność naukową i dydaktyczną, m.in. Nagrodą Profesora Marka Sycha Towarzystwa Lekarskiego za pracę doktorską oraz za całokształt działalności naukowej i dydaktycznej, nagrodą I st. im. Józefa Kostrzewskiego przyznawaną przez Polskie Towarzystwo Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych oraz Nagrodą Polskiego Towarzystwa Naukowego AIDS. Otrzymała również szereg wyróżnień za działalność dydaktyczną przyznawanych wielokrotnie przez studentów

Szkoły Medycznej dla Obcokrajowców UJ CM dla najlepszego wykładowcy i koordynatora zajęć. Od 2013 roku jest członkiem klubu *Laudatio Docendi* nauczycieli akademickich Wydziału Lekarskiego UJ CM posiadających wybitne osiągnięcia i kwalifikacje dydaktyczne.

Dr med. Monika Bociąga-Jasik odbyła szereg stażów krajowych i zagranicznych. Brała udział w wielu grantach naukowych, krajowych i zagranicznych, m.in. w latach 2010—2013 kierowała projektem badawczym MNiSW pt. *„Ocena rozwoju lipodystrofii i zaburzeń metabolicznych oraz patomechanizmu odpowiedzialnego za ich wystąpienie w grupie pacjentów zakażonych HIV leczonych antyretrowirusowo”*. Brała również udział w międzynarodowym projekcie *„European network of HIV/AIDS cohort studies to coordinate at European and International level clinical research on HIV/AIDS (EuroCoord)”* oraz licznych badaniach klinicznych.

Jest członkiem kilku towarzystw naukowych w kraju, m.in. jest aktualnie członkiem zarządu Krakowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych oraz od 2014 roku członkiem zarządu Polskiego Towarzystwa Naukowego AIDS. Działa także aktywnie w organizacji pozarządowej, Polskiej Misji Medycznej.

Przedstawiony do oceny Recenzentów cykl jednotematycznych publikacji, będących podstawą osiągnięcia naukowego habilitantki pt. *„Ocena rozwoju lipodystrofii i zaburzeń metabolicznych, oraz patomechanizmu odpowiedzialnego za ich występowanie w grupie pacjentów zakażonych HIV leczonych antyretrowirusowo”* składa się z pięciu prac — 1 poglądowej i 4 oryginalnych, opublikowanych w recenzowanych czasopismach w latach 2010—2014. Habilitantka jest pierwszym autorem wszystkich publikacji wchodzących w skład osiągnięcia naukowego. Dołączone oświadczenia współautorów, wskazują na ich drugoplanowy udział w powstawaniu powyższego cyklu publikacji.

Głównym celem kilkuletnich badań kandydatki jest patomechanizm rozwoju lipodystrofii, insulinooporności i dyslipidemii w przebiegu zakażenia HIV oraz w trakcie prowadzenia terapii antyretrowirusowej. Badania były prowadzone przez habilitantkę zarówno w warunkach hodowli ludzkich preadipocytów i adipocytów, jak i w grupie pacjentów zakażonych HIV.

1. W pracy poglądowej opublikowanej w *Przeglądzie Lekarskim* w 2010 roku autorka przedstawiła wyczerpująco aktualny stan wiedzy na temat lipodystrofii i zaburzeń metabolicznych będących powikłaniami terapii antyretrowirusowej. Według kandydatki pomimo licznych badań nad

lipodystrofią i zaburzeniami metabolicznymi w przebiegu HIV, oraz leczenia antyretrowirusowego wiele jej aspektów wymaga dalszych wyjaśnień. Brak jest markerów pozwalających w praktyce klinicznej przewidzieć możliwość wystąpienia lipodystrofii, z jej konsekwencjami metabolicznymi i powikłaniami sercowo-naczyniowymi. Autorka podsumowuje, że poznanie takich czynników może być pomocne w doborze terapii antyretrowirusowej jak i wdrożeniu postępowania prewencyjnego np. przez dobór odpowiedniej diety.

2. Celem pracy opublikowanej w *Pharmacological Reports* w 2013 roku była ocena wpływu inhibitora proteazy HIV, saquinawiru na metabolizm i ekspresję genów związanych z różnicowaniem i akumulacją lipidów w hodowli *in vitro* ludzkich preadipocytów i adipocytów. Stwierdzono, że badany inhibitor proteazy HIV powoduje lipodystrofię nie tylko poprzez upośledzenie funkcji mitochondriów ale także poprzez wpływ na ekspresję genów odpowiedzialnych m.in. za różnicowanie preadipocytów.
3. W pracy opublikowanej w 2013 roku w *Current HIV Research* analizowano funkcję mitochondriów oraz apoptozę jednojądrzastych komórek krwi obwodowej u pacjentów zakażonych HIV w porównaniu do grupy kontrolnej. Wykazano, że terapia antyretrowirusowa poprawia funkcję mitochondriów i zmniejsza apoptozę jednojądrzastych komórek krwi obwodowej, zwłaszcza podczas pierwszych 6 miesięcy terapii.
4. Z kolei celem badania opublikowanego w *Polskim Archiwum Medycyny Wewnętrznej* w 2014 roku była ocena wpływu zakażenia HIV i terapii antyretrowirusowej na rozwój zaburzeń metabolicznych oraz stężenie we krwi wybranych adipokin i cytokin. Na podstawie przeprowadzonych badań stwierdzono, że u zakażonych HIV nieleczonych antyretrowirusowo występuje przetrwała aktywacja procesu zapalnego, która predysponuje do zaburzeń metabolicznych, tj. lipotoksyczności i insulinooporności. Z kolei terapia antyretrowirusowa nasila zaburzenia metaboliczne u tych pacjentów a jej działanie niepożądane jest zależne od czasu trwania terapii.
5. W pilotażowej pracy opublikowanej w *Advances in Clinical and Experimental Medicine* w 2014 roku habilitantka postawiła sobie za cel ocenę zaburzeń metabolicznych u pacjentów zakażonych HIV przed, oraz po 6 i 12 miesiącach leczenia antyretrowirusowego. Wyniki potwierdziły istotny wpływ terapii antyretrowirusowej na rozwój zaburzeń metabolicznych oraz korzystny wpływ leczenia na obniżenie stężenia wolnych kwasów tłuszczowych, co jak się przypuszcza może mieć działanie hamujące rozwój zaburzeń metabolicznych u zakażonych HIV.

W recenzji Prof. dr hab. med. Tomasza Klupy możemy przeczytać: „*niewątpliwie cykl publikacji przedstawionych w procesie habilitacyjnym stanowi wkład do poszerzenia naszej wiedzy dotyczącej patogenezы i charakteru powikłań metabolicznych u pacjentów leczonych z powodu zakażenia HIV. Szczególnie ważne wydają się nowatorskie badania dotyczące patomechanizmu szeregu patologii skutkujących zaburzeniami metabolicznymi w przebiegu infekcji tym wirusem. Badania habilitantki mogą się przyczynić do wyznaczenia nowych standardów postępowania terapeutycznego u chorych z infekcją HIV, być może w oparciu o leczenie możliwie przyczynowe*”.

W swojej recenzji Prof. dr hab. med. Anna Boroń-Kaczmarek pisze: „*przedstawiony dorobek naukowy świadczy o głębokiej wiedzy Habilitantki, umiejętności wyboru najważniejszych problemów poznawczych ale zawsze odnoszonych do praktyki klinicznej i ogromnej konsekwencji pozwalającej na realizację zamierzeń poznawczych. Dająca się łatwo odczytać, rzetelność w przygotowaniu i prowadzeniu pracy badawczej i dydaktycznej, solidność oraz bardzo dobre przygotowanie dokumentacji świadczą o znakomitym przygotowaniu Kandydatki na samodzielnego pracownika nauki*”.

Z kolei w recenzji Prof. dr hab. med. Roberta Flisiaka czytamy: „*Stwierdzam, że przedstawione do zaopiniowania dorobek naukowy i osiągnięcie naukowe będące przedmiotem postępowania habilitacyjnego spełniają wymogi konieczne do uzyskania stopnia doktora habilitowanego, a przedłożone publikacje dowodzą, że osiągnięcie naukowe stanowi twórczy wkład do wiedzy na temat patogenezы i terapii zakażeń HIV*”.

Biorąc pod uwagę powyższe, pozytywne recenzje oraz całokształt dorobku naukowo-dydaktycznego habilitantki, Komisja Habilitacyjna na posiedzeniu w dniu 24. marca 2015 roku podjęła uchwałę w sprawie nadania dr med. Monice Bociąga-Jasik stopnia doktora habilitowanego nauk medycznych.

Przewodniczący Komisji
prof. dr hab. med. Andrzej Gładysz
specjalista chorób wewnętrznych i zakaźnych
51-149 Wrocław, ul. Koszowa 10
tel. 71 3255242

Sekretarz Komisji

